

SPOLOK PRIATEĽOV TURZOVKY INFORMUJE

ROČNÍK XVIII.

č.12 (213)

Pripravil: IVAN GAJDIČIAR st.

Dnešným, záverečným pokračovaním genealogickej práce absolventa turzovského gymnázia MIROSLAVA BARANKA (CVINČEKA), ktorý v súčasnosti študuje na Katedre archívnicka a pomocných vied historických Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave naše rozprávanie o tomto rode uzatvárame. V minulom, štvrtom pokračovaní sme sa podrobne venovali železničiarovi JOZEFovi CVINČEKovi - BARANKOVI (* 12. 4. 1886 † 7. 5. 1964) a jeho manželke Eve, rod. Špilovej (Špilákovej). Pripomeňme, že mali spolu deväť detí (4 dcéry a 5 synov), dve zomreli ešte malé, vychovali ich sedem, ktorým sa budeme venovať teraz. Krstnou matkou detí bola Lucia Špiláková, manželka Františka Špiláka (brat Evy). Márii a Rudolfovi bola krstnou matkou už ich dcéra Anna Červencová, rod. Špiláková.

ROD CVINČEK-BARANEK (5)

Rodinná fotografia z roku 1944 – sediaci železničiar Jozef s manželkou Evou a detmi – zľava Anna, Rudolf, Veronika, Jozef, Mária, Ján a Pavol. Vojak do rodiny nepatrí, bol v tom čase u Barankovcov ubytovaný.

1. **Anna Cvinčeková - Baranková** (* 24. 6. 1911 † 26. 5. 1981) bola slobodná, pracovala ako roľníčka a v domácnosti, neskôr bola upratovačkou na Gymnázium v Turzovke.
2. **Jozef Cvinček - Baranek** (* 16. 6. 1913 † 18. 11. 1987) vyučil sa za stolára u majstra Stolaríka v Turzovke. Základnú vojenskú službu absolvoval v rokoch 1933 - 1935 u 3. leteckého pluku v 37. letke - Vajnory. Neskôr pracoval ako vedúci valcovne závodu KG v Považskej Bystrici, potom sa presťahoval do mestskej časti Bratislava - Vajnory a pracoval na letisku. Ako 39-ročný sa 29. 10. 1952 v Bratislave oženil s **Eudmilou rod. Zemanovou** (* 6. 11. 1917 † 5. 3. 2003), mali syna **Františka Baranka** (1953 - 2007). Jozef Cvinček - Baranek je pochovaný na cintoríne vo Vajnoroch spolu s manželkou a synom Františkom.
3. **Veronika Tkáčiková, rod. Cvinčeková - Baranková** (* 28. 6. 1916 † 8. 8. 1988) sa vyučila za krajčírku u Menkynovej v Turzovke. Pracovala v domácnosti a privyrábala si šitím. Ako 23-ročná sa 18. 7. 1939 v Turzovke - Kline vydala za **Jána Tkáčika** z Korne (* 26. 10. 1912 † 28. 8. 1996). Pracoval ako lesný robotník, potom v tehelni a v turzovskej konzervárni. V roku 1947 dostali rodinný dom v Korni a mali spolu 4 deti: **Antona, Annu** (vydatá Macašková), **Jána a Františka**.
4. **Mária Cvinčeková - Baranková** (* 23. 1. 1919 † 2. 2. 1919)
5. **Ján Cvinček - Baranek** (* 3. 4. 1920 † 14. 5. 1985) (viď foto a podrobnosti nižšie)
6. **František Cvinček - Baranek** (* 20. 9. 1922 † 8. 6. 1923)
7. **Pavol Cvinček - Baranek** (* 11. 4. 1924 † 8. 11. 1972) bol povolánim strojný zámočník a pracoval v Zbrojovke v Považskej Bystrici. Dňa 4. 6. 1946 získal od Okresného národného výboru v Čadci živnosť na strojný zámočníctvo a pracoval v dielni svojho brata Jána Baranka, v júli 1950 mu bola živnosť odňatá. Pracoval ako zmenový majster vo výrobnom družstve Bezkyd vo výrobní Kovo v Turzovke, ktorá bola v dielni jeho brata Jána. Pavol Baranek pracoval aj ako úradník. Ako 39-ročný sa 14. 9. 1963 v Klokočove oženil s **Emiliou Svobodovou** (* 1924) z Turzovky, z plácu U Šarkov. Deti spolu nemali, pochovaný je v Turzovke - Hlinenom.
8. **Mária Kašíková, rod. Cvinčeková - Baranková** (* 1. 2. 1927 † 17. 10. 1985). Vychodila tri triedy Štátnej meštianskej školy

v Turzovke. Ako 22-ročná sa 19. 6. 1949 v Turzovke vydala za **Pavla Kašíka** (* 10. 11. 1922 v Dlhom Poli - Dlhej nad Kysucou), ktorý bol neskôr vedúcim predajne Zdroj v Dlhej nad Kysucou. Mária pracovala ako predavačka a neskôr vedúca predajni Zdroj v Turzovke s chlebom, pečivom, zeleninou a ovocím a cukrovinkami. S manželom Pavlom začali v roku 1962 v Turzovke stavať rodinný dom a mali spolu päť detí: **Ján** (1950 - 1951), **Pavol** (* 1952) je členom Spolku priateľov Turzovky, **Ladislav, Mária, vydatá Bielčíková** (1959 - 2010) a **Marián**.

9. **Rudolf Cvinček - Baranek** (* 23. 11. 1929 † 4. 1. 1993) sa vyučil za krajčira u majstra Kultána v Čadci, kde aj pracoval ako krajčírsky pomocník. Pracoval aj u krajčira Jána Chromíka v Turzovke. Počas základnej vojenskej služby bol parašutistom. Potom pracoval u Geologického průzkumu Ostrava ako vodič nákladného vozidla a žeriavnik. Dňa 16. 4. 1977 sa v Bohumíne oženil s Helenou Kultánovou rod. Sedlaczkovou Bývali v rodičovskom dome manželky v Bohumíne v časti Skřečoch, deti nemali. Rudolf je spolu s manželkou pochovaný na cintoríne v Bohumíne - Skřečoch.

JÁN CVINČEK - BARANEK
strojný zámočník,
nástrojár
a automechanik

Narodil sa 3. 4. 1920 v Turzovke - Ústredí č. d. 309, pokrstený bol nasledujúci deň kaplánom Štefanom Fundárkom. Pri narodení ho zabudli zapísať do civilnej štátnej rodnej matriky. Zistil to, až keď si 16. 2. 1939 vybavoval cestovný pás a potreboval rodný list z civilnej matriky. Dovtedy používal rodný a krstný list z farského úradu, vyhotovený na základe krstnej matriky, ktorý sa bežne používal aj v úradnom styku. Tam bol zapísaný ako **CVINČEK - BARANEK**. Turzovský matrikár Ján Balošák teda urobil dňa 16. 2. 1939 **dodatkový zápis do rodnej matriky a zapísal ho pod menom JÁN BARANEK, pričom nezapísal aj pôvodné priezvisko Cvinček. Ján Baranek a jeho súrodenci postupne prestali používať pôvodné priezvisko Cvinček a preto sú jeho deti zapísané v matrike iba pod**

priezviskom Baranek.

Po vychodení ľudovej a štátnej meštianskej školy v Turzovke sa vyučil remeslu **kováča a podkováča** u majstra Františka Chribíka v Turzovke, tovaryšský list mu bol vydaný v Čadci 22. 1. 1938. Po vyučení bol zamestnaný u Františka Chribíka v Turzovke a u rôznych zamestnávateľov v Moravskej Ostrave, v rokoch 1938 - 1941 pracoval v Zbrojovke v Považskej Bystrici, 16. 8. 1941 bol v Žiline odvedený na základnú vojenskú službu. V septembri 1941 bol príslušníkom Výcvikovej rotý Automobilového práporu v Nitre, dňom 1. 10. 1941 bol prezentovaný u 2. rotý pluku útočnej vozby v Turčianskom Sv. Martine, kde vykonal základný peší výcvik jednotlivca. Vojenskú príslušnosť vykonával 15. 10. 1941, u 2. rotý bol do 31. 5. 1942. Od 4. decembra 1941 do 1. júna 1942 bol cvičený ako **vodič tanku**. Ako vojenský vodič vykonal skúšky na I. II. a III. triedu pre riadenie osobných a nákladných motorových vozidiel a obdržal vojenský vodičský preukaz. V dňoch 26. 3. - 18. 4. 1942 vykonal skúšky **vodiča na ľahký tank LT 38**. V dňoch 1. 6. 1942 - 23. 9. 1942 bol zaradený k 1. bojovej rote ľahkých tankov npor. Jána Achimského. **Strelník Ján Baranek** bol v období od 17. 10. 1942 do 30. 9. 1943 **v poli na ruskom fronte ako vodič ľahkého tanku LT 38, ako príslušník pluku útočnej vozby Rýchlej divízie**. V tomto období bol do 25. 2. 1943 prechodne aj príslušníkom 5. rotý 102. pešieho pluku. **Písal si súkromný denník, ktorý sa zachoval a z ktorého plánujeme publikovať vo voľnom pokračovaní tohto cyklu.**

Dňa 30. 12. 1943 bol ranený črepinami granátu, ktorý neodborným zachádzaním na izbe kamarátovi vypadol na zem, vybuchol a zranil mu dolné aj horné končatiny. Liečil sa v Rusku a od 31. 1. 1944 do 9. 2. 1944 vo Vojenskej nemocnici v Bratislave, od 10. 2. 1944 bol znova u PÚV v Martine. Dňa 28. 8. 1944 bol prepustený do zálohy v dôsledku SNP. Jeho **účasť v Slovenskom národnom povstaní** je doložená Vojenským osobným preukazom č. 18 vydaný ČSA na Slovensku v ktorom je potvrdené, že strelník Baranek Ján je **príslušníkom ČSA na území Slovenska**. Stalo sa tak v Beniciach 8. septembra 1944, na preukaze je podpis veliteľa **plk. gšt. Jána Goliana**, dňom skončenia SNP bol prepustený do zálohy. Od 17. 11. 1944 bol zamestnaný ako upravovač v Zbrojovke Brno a. s. závod Pov. Bystrica - Wafenwerk Brunn, Aktiengesellschaft Werk Považská Bystrica čo potvrdzuje jeho závodný preukaz - Werksausweis č. 8089. Keď Nemci zistili, že Ján Baranek bojoval v Slovenskom národnom povstaní tak **roku 1945 mal byť odvezený vlakom do koncentračného tábora v Rakúsku**. Pri prevoze vlakom svojim nožikom vytvoril vo vagóne diery cez ktorú niekoľko zajatcov spolu s ním počas prevozu utieklo. Útek sa im podaril pri Trenčianskej Teplej - Dobrá. Niekoľkých zajatcov Nemci zastrelili, ale Ján Baranek a jeho kamarát sa schovali v miestnej kaplnke. Tri dni boli schovaní bez jedla a vodu pili z miestneho potoka. Po troch dňoch prišli do dediny, kde im v jednom dome poskytl stravu a ubytovanie.

Po skončení 2. svetovej vojny Ján Baranek pracoval v Baťovanoch (dnes Partizánske),

kde pracoval v Baťových závodoch ako vodič. Dňa 21. 6. 1945 bol v Baťovanoch pri prezentácii uznaný za schopného nastúpiť do činnnej vojenskej služby na zvláštny rozkaz.

V septembri 1945 sa vrátil do rodnej Turzovky a začal stavať veľký rodinný dom s dielňou (na dnešnej Beskydskej ulici, pri železničnom prejazde), ktorý dokončil v roku 1948. Ako 28-ročný sa 25. júla 1948 v Turzovke oženil s **Vincenciou Hnidkovou** (* 22. 9. 1929 † 7. 5. 2011) dcérou drevárskeho robotníka Matúša Hnidku (* 5. 9. 1893 † 25. 3. 1968) a Kristíny, rod. Dedičovej (* 20. 2. 1896 † 3. 2. 1986). Vincencia sa vyučila za krajčírku u Jozefy Ďurkáčovej (výroba a predaj pleteného tovaru) v Turzovke a bola tu aj zamestnaná v rokoch 1945 - 1947. Ján Baranek mal spolu s manželkou Vincenciou štyroch synov: **Ján** (1949 - 2008), **Ladislav** (* 1950), **Miroslav** (* 1957) a **Anton** (* 1962). **JÁN BARANEK** od roku 1946 pracoval súkromne ako **živnostník**, mal autodielňu vo svojom dome, a robil tiež strojnú a zámočnícku prácu vo svojej dielni spolu s bratom Pavlom. Bol majiteľom firmy **Zámočníctvo**, ktorá sa venovala oprave motorov, strojov, automobilov, bicyklov a pod. V roku 1950 mu bola živnosť odňatá, jeho dielňa bola znárodnená a správa OHKP Čadca v nej zriadila stredisko č. 102 - **Zámočníctvo v Turzovke**, kde bol vedúcim. V roku 1952 došlo k likvidácii tohto strediska. V rokoch 1951-1952 bol zamestnaný v komunálnom podniku v Turzovke ako **vedúci autodielne** a všetky opravy na motorových vozidlách robil sám vo vlastnej dielni a robil aj opravy autobusov pre ČSAD. V roku 1954 bola v jeho dielni prevádzkareň družstva **Rajčianka Rajec**, v ktorej bol vedúci. Výmerom zo dňa 28. 11. 1955 v jeho dielni bola zriadená výrobná **Kovo v Turzovke**, v ktorej sa vyrábali okenné a dverové závesy. Pracovalo v nej 35 robotníkov na 2 zmeny. Matrice na výrobu týchto závesov vyhotovil Ján Baranek, bol vedúcim tejto výroby, ale po čase ho pre nezhody s vedením družstva prepustili. V roku 1957 bolo družstvo Bezkyd z jeho dielne vyšťahované, Ján Baranek potom pracoval v **Kovoslužbe** v Turzovke ako majster kovovýroby a **vedúci jej novozriadeného výrobného strediska č. 52**, ktoré založil. Od r. 1960 patrila Kovoslužba (Kovo Turzovka) pod Okresný priemyselný podnik v Čadci. Z tohto podniku odišiel 30. 6. 1962. Uzavrel pracovnú zmluvu s výrobným družstvom **Oravan Tvrdošín** a vyrábala pre neho v dielni svojho domu okenné a dverové závesy (pánty). V nasledujúcom roku bola jeho prevádzka nariadením ONV zrušená. V rokoch 1964 - 1965 pracoval na stavbe priehrady Šance. Dňa 1. 6. 1966 uzavrel pracovnú zmluvu s **Miestnymi prevádzkami MsNV v Turzovke** a opäť vyrábala vo svojej dielni pánty. Po ťažkej chorobe zomrel v čadčianskej nemocnici vo veku 65 rokov.

V zámočníckej tradícii, vo výrobe pántov pokračujú jeho dvaja synovia - Anton a Miroslav Baranek s manželkou Veronikou a synom Karolom, ktorí pracujú v rodinnej firme. Syn **Miroslav Baranek** (* 1957) sa oženil s **Veronikou Marčíšovou** z Makova a majú spolu troch synov: **Karola, Martina a Miroslava** (student archívnicka, autor článkov). Syn Martin je automechanik, oženil sa s Lenkou Gembiczkou z Olešnej a pokračuje v tradícii svojho deda...

(KONIEC)

PRIPOMÍNAME SI

Na štedrý deň, v sobotu 24. 12. 2016 uplynie 400 rokov od času, čo na Bytčianskom zámku zomrel uhorský palatín **JURAJ TURZO**, z a k l a d a t e l Turzovky. Dobový obraz zachytáva palatína v rakvi, pochovaný je na Oravskom hrade.

Miesto jeho odpočinku označuje náhrobok v hradnej kaplnke.

POZVÁNKA

400

Vo štvrtok 15. decembra 2016 bude v zasadačke MsÚ v Turzovke v čase od 10.00

hod. do 12.00 hod. **moderovaná beseda k 400. výročiu úmrtia JURAJA TURZA** k témam

RODINNÉ VZŤAHY JURAJA TURZA (PhDr. Jana Kurucárová - ŠA Žilina) **JURAJ TURZO A VZDELANOSŤ** (PhDr. Helena Saktorová, PhD. - SNK Martin)

JURAJ TURZO A TURZOVKA (Mgr. Drahomír Velička, PhD. - ŠA Žilina, prac. Čadca)

Na besede budú aj vstupy s ukázkami dobovej hudby a o 12.00 hod. bude v kinosále KDRJ premietnutý film Pavla Dvořáka **ŽIVOT A SMŔŤ PALATÍNA**.

Príležitostná
poštová
pečiatka
s kópiou
prstennej
pečate J. Turza

Nezabudnite aj v tomto roku navštíviť

**VIANOČNÉ TRHY
A TURZOVSKÝ KERMAŠ**
16. - 17. decembra 2016

Všetkým členom, sympatizantom, sponzorom a čitateľom ďakujeme za pomoc a spoluprácu.

Želáme šťastné, veselé a pokojné Vianoce a úspešné vykročenie do roku 2017.

Aktuálne informácie o činnosti nášho Spolku nájdete na webových stránkach www.spolokpriatelovturzovky.sk Korešpondenciu zasielajte na e-mail: gajdicar@tmn.sk